

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
РеВ2 2580/2018
27.03.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник др Енике Вег, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 510/18 од 25.05.2018. године, у седници одржаној 27.03.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 510/18 од 25.05.2018. године тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П1 290/16 од 20.12.2017. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 290/16 од 20.12.2017. године усвојен је тужбени захтев (став 1. изреке), па је поништено, као незаконито, решење туженог о отказу уговора о раду бр. .. од 06.01.2016. године, те је тужени обавезан да тужиљу врати на рад почев од дана престанка радног односа и да је са наведеним даном пријави надлежним органима обавезног социјалног осигурања, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде (став 2. изреке); обавезан је тужени да тужиљи исплати на име накнаде штете разлику између исплаћене $\frac{1}{3}$ зараде за време удаљења са рада од 25.12.2015. до 08.01.2016. године до зараде коју би тужиља остварила код туженог у наведеном периоду да је била на раду и то: за децембар месец 2015. године разлику у износу од 3.322,19 динара, са законском затезном каматом на овај износ почев од 12.01.2016. године до дана исплате; за јануар месец 2016. године разлику у износу од 5.845,73 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 10.02.2016. године до дана исплате; затим да тужиљи исплати накнаду штете због изгубљене зараде у периоду од 09.01.2016. године до 31.05.2017. године и то: за јануар месец 2016. године (почев од 09.01.2016. године) износ од 21.643,90 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 10.02.2016. године до дана исплате, за

фебруар месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 11.03.2016. године до дана исплате, за март месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 11.04.2016. године до дана исплате, за април месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 13.05.2016. године до дана исплате, за мај месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 15.06.2016. године до дана исплате, за јун месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 13.07.2016. године до дана исплате, за јул месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 12.08.2016. године до дана исплате, за август месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 15.09.2016. године до дана исплате, за септембар месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 13.10.2016. године до дана исплате, за октобар месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 10.11.2016. године до дана исплате, за новембар месец 2016. године износ од 29.744,32 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 12.12.2016. године до дана исплате, за децембар месец 2016. године износ од 31.893,89 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 12.01.2017. године до дана исплате, за јануар месец 2017. године износ од 31.607,22 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 10.02.2017. године до дана исплате, за фебруар месец 2017. године износ од 31.721,02 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 13.03.2017. године до дана исплате, за март месец 2017. године износ од 31.721,02 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 12.04.2017. године до дана исплате, за април месец 2017. године износ од 31.721,02 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 12.05.2017. године до дана исплате и за мај месец 2017. године износ од 31.721,02 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 09.06.2017. године до дана исплате, као и да уплати за тужиљу доприносе за обавезно социјално осигурање на наведене месечне износе нето зараде као основице почев од 25.12.2015. године до дана повратка на рад надлежним органима тог осигурања, односно Републичком фонду за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан уплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде (став 3. изреке), те да јој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 178.500,00 динара, са затезном каматом од дана извршности пресуде до дана исплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде (став 4. изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 510/18 од 25.05.2018. године преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев у целости и тужиља је обавезана да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 17.242,20 динара, у року од 8 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију из свих законом предвиђених разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, са изменама), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из става 1. овог члана, јер другостепени суд није неправилно применио одредбу члана 8. ЗПП, а што је могло утицати на доношење правилне и законите одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у радном односу код туженог од 2002. године, а на основу уговора о раду од 14.11.2014. године радила је на пословима ... у Одељењу ..., Сектор ..., са I степеном стручне спреме. Дана 17.12.2015. године тужени је донео упозорење да су се стекли оправдани разлози за отказ уговора о раду тужилци, зато што се у периоду од 06.11.2015. до 04.12.2015. године понашала према другим запосленим код послодавца на начин да је изазивала честе конфликте са запосленима, узнемиравала запослене претњама подношењем тужбе, викала на запослене, псовала, претила појединим запосленим пријавом пословођи, оцењујући њихов рад и стављањем честих замерки и критика о извршеном послу, а што није у опису њеног посла, па таквим недоличним понашањем узнемиравала запослене на раду, изазивајући код других запослених несигурност и страх, што је довело до ометања обављања процеса у производњи, чиме је учинила повреду радне дисциплине из члана 116. тачка 14. (недолично понашање према странкама - сарадницима послодавца као и према другим запосленим код послодавца) и тачке 16. (непоштовање радне дисциплине прописане актом послодавца, односно ако је понашање такво да не може да настави рад код послодавца) Колективног уговора туженог. Тужилца је наведено упозорење примила 21.12.2015. године и писмено се изјаснила у остављеном року на тај начин што је у целости оспорила постојање повреде радне дисциплине који јој се стављају на терет. Тужени је 25.12.2015. године донео решење о удаљењу запослене са рада, на основу којег је тужилца привремено удаљена са рада пре истека рока из члана 180. став 1. Закона о раду због тога што је учинила повреду радне дисциплине описане у упозорењу, те је одређено да привремено удаљење са рада траје почев од дана пријема овог решења до окончања поступка по поднетом упозорењу од 17.12.2015. године, а најдуже три месеца, за које време тужилци припада накнада зараде у висини $\frac{1}{3}$ основне зараде. Дана 06.01.2016. године тужени је донео решење о отказу уговора о раду због тога што је тужилца својом кривицом учинила повреду радне дисциплине из члана 116. тач. 14. и 16. Колективног уговора код туженог послодавца. Решење о отказу уговора о раду садржи исте наводе и исти опис учињених повреда радних обавеза као и у упозорењу. Тужилца је покренула судски поступак против туженог пред Вишим судом у Новом Саду због злостављања на раду, који је окончан доношењем пресуде П1 65/14 од 20.04.2016. године, којом је одбијен њен тужбени захтев. Утврђена је висина разлике између исплаћене зараде за време удаљења са рада у периоду од 25.12.2015. до 08.01.2016. године и зараде коју би тужилца остварила да је била на раду, те висине изгубљене зараде тужилце за период од 09.01.2016. до 31.05.2017. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље и поништио, као незаконито, оспорено решење налазећи да не садржи конкретизацију повреда радне дисциплине кроз одређивање места и начина извршења повреда на које се позива, односно решење не садржи податке на основу којих би се могле идентификовати радње повреде радне дисциплине и оценити њихово постојање.

Другостепени суд је становишта да упозорење и оспорено решење о отказу уговора о раду садрже чињенице из којих се може извести закључак да је остварен разлог за престанак радног односа.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиље указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Према одредби члана 185. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 ... 75/14) уговор о раду отказује се решењем у писменом облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

Одредбом члана 179. став 3. тачка 8. истог Закона прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца. Према члану 180. овог Закона послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. овог закона запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање 8 дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења (став 1.). У упозорењу из става 1. овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење (став 2.).

Из наведених законских одредби произлази да је упозорење послодавца нужан услов за отказ уговора о раду из разлога прописаних одредбом члана 179. став 2. и 3. Закона о раду и да има карактер акта којим се запослени позива на изјашњење и да оно није опомена, већ се запосленом ставља до знања да постоје околности које према схватању послодавца образују отказни разлог. Сврха и циљ упозорења су да се запосленом омогући да изнесе одбрану и да се изјасни о радњама за које послодавац сматра да представљају разлог за отказ уговора о раду, као и да се запосленом остави један разуман рок да би то изјашњење и одбрану могао дати.

У конкретном случају, тужени је тужиљи отказао уговор о раду на основу решења од 06.01.2016. године, којем је претходило доношење упозорења о постојању разлога за отказ уговора о раду. У образложењу решења наведено је (као и у упозорењу) да је основ за давање отказа повреда радне дисциплине из члана 116. тач. 14. и 16. Колективног уговора од 06.11.2014. године, јер се тужиља у периоду од 06.11.2015. до 04.12.2015. године на раду понашала према другим запосленима код послодавца на начин да је ометала рад запослених изазивајући честе конфликте са запосленим, узнемиравала запослене претњама подношењем тужби, викала на запослене, псовала, претила појединим запосленима пријавом

пословођи и оцењивала њихов рад (иако оцена рада других запослених није у опису њеног посла), па таквим недоличним понашањем узнемиравала запослене на раду, изазивајући код других запослених несигурност и страх, на који начин је утицала на отежавање у извршавању радних обавеза запослених у организационом делу Одељења ..., која је и највеће одељење у ..., а тиме и ометала несметано обављање процеса рада у целој производњи, с тим што у самом упозорењу уопште није наведено о каквој несигурности и страху се ради код других запослених, односно због чега је код запослених изазвана несигурност и страх, док је у самом решењу наведено да је у питању несигурност и страх да ли ће тужила приговорити запосленима о обављеном послу.

С обзиром на наведену садржину побијаног решења о престанку радног односа (као и упозорења које му је претходило) правилан је закључак првостепеног суда да оваква одлука не садржи разлоге који оправдавају доношење одлуке о престанку радног односа. Наиме, оваквом одлуком тужени није извршио конкретизацију одређених повреда радне дисциплине (осим што је оквирно определио временски период) кроз одређивање места и начина извршења повреда на које се позива, односно одлука не садржи податке на основу којих би се могле идентификовати радње повреде радне дисциплине и оценити њено постојање, те постојање материјално-правних претпоставки законитости доношења решења о престанку радног односа, из ког разлога је одлука туженог незаконита. Наиме, наводи (како у упозорењу тако и у решењу) су неодређени и паушални, јер се не наводи према којим запосленим се тужила понашала непримерено и рад којих запослених је то тужила ометала, није прецизно наведено ни кад су се тачно десили предметни конфликтни сукоби између тужиле и других запослених, затим није наведено на кога је тужила викала, кога је псовала, коме је претила пријавом пословођи, чији је рад оцењивала, коме је упућивала критике и замерке, у чему се огледају сви ти конфликти и сукоби и у чему се састоји отежано извршавање радних обавеза запослених и којих. Поред тога, током поступка је утврђено да тужени никада није тужили ни на који начин скретао пажњу да се у односу са осталим запосленима не понаша како треба, или да неко има примедбе на њен рад или да она не ради добро, а ни када су се од стране туженог узете пријаве појединих запослених, од тужиле се таква изјава није тражила нити је тужила позвана да се изјасни у погледу навода осталих запослених.

Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд поништио предметно решење туженог о отказу уговора о раду, као незаконито, и туженог применом одредбе члана 191. Закона о раду обавезао да тужилу врати на рад, те да јој накнади штету у виду изгубљене зараде за период од 25.12.2015. до 08.01.2016. године (период када је тужила била суспендована и примала $\frac{1}{3}$ зараде) и за период од 09.01.2016. до 31.05.2017. године, чија висина је утврђена на основу обрачуна туженог (на који парничне странке нису имале примедбе), као и да за рачун тужиле уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним органима осигурања, у складу са одредбама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је применом чл. 153. и 154. ЗПП и односи се на трошкове које је тужила имала за састав ревизије од стране адвоката, према Адвокатској тарифи („Службени гласник РС“, бр. 121/12).

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић